

IZVEŠTAJ

24. TAFISA Svetski kongres
Sport za sve- ostavština za budućnost
i
Generalna Skupština TAFISA-e
Budimpešta, 14-18. oktobar 2015.

U organizaciji TAFISA-e uz tehničku pomoć Sporta za sve i Olimpijskog komiteta Mađarske u Budimpešti je u periodu od 14-18.oktobra održan **24. TAFISA Svetski kongres na temu „Sport za sve-ostavština za budućnost“**.

Uparedo sa Kongresom održana je i Generalna Skupština ove organizacije.

U radu ovih skupova, s obzirom na značaj i aktuelnost, učestvovali su, u ime i ispred Asocijacije Sport za sve Srbije, generalni sekretar mr Jezdimir Marsenić, sekretar Ferijalnog saveza Žarko Gvero i Nataša Janković iz Olimpijskog Komiteta Srbije. Pored njih, u radu je aktivno učestvovao, i prof. dr Dušan Mitić koji je lično finansirao svoj boravak. Za učešće na Kongresu je bio prijavljen i predsednik Velizar Đerić koji zbog neodložnih obaveza u Beogradu nije mogao prisustvovati.

Svečano otvaranje i četvorodnevni rad se obavljao u Kongresnom centru Vigado.

Prvi radni dan je protekao u znaku ceremonije otvaranja uz prigodne reči dobrodošlice:

Ju-Ho Čanga, predsednika TAFISA-e iz Koreje; Pala Šmita, počasnog predsednika Mađarskog Olimpijskog komiteta i bivšeg predsednika Mađarske i Zoltana Baloga, ministra ljudskih kapaciteta Mađarske i uz pozdravne govore Sama Ramsamy-a, predsednika komisije MOK - Sport i Aktivno društvo iz Južne Afrike, Tibora Navrašiča, Komesara EU-a za obrazovanje, kulturu, omladinu i sport iz Mađarske i domaćina Žolt Borkajja, predsednika Mađarskog Olimpijskog komiteta.

Ključna tema 24. Svetskog kongresa TAFISA-e 2015, je bila važno pitanje tradicije- zaostavštine u sportu, i kako nasleđe može odgovoriti na 2 pitanja u okviru programa Design TO MOVE = Stvoreni DA SE KREĆEMO:

1. Stvaranje ranih pozitivnih iskustava za decu; 2. Integrisati fizičke aktivnosti u svakodnevni život.

U referatima koji su uveli u raspravu na zadatu temu prezentirano je:

- 🚩 Legat-šta je to za svet
- 🚩 Legat i Sport za sve-kroz Sport za sve, iskustvo Mađarske
- 🚩 Šta legat znači za :
  - IWG –Međunarodna radna grupa za žene i sport
  - WHO- Svetska zdravstvena organizacija
  - IOC- Međunarodni Olimpijski komitet
  - TAFISA- Međunarodna Asocijacija Sport za sve
  - SESC Sao Paulo – Asocijacija za Sport i kulturu Brazil

Pozivnicu za VI TAFISA Sport za sve igre koje će se 2016.godine održati u Džakati, Indonezija uputio je Imam Nahrawi, Indonezijski ministar za omladinu i sport.

U nastavku rada, Ričard Bajli iz organizacije „Stvoreni da se krećemo“ iz Velike britanije bio je moderator tematskog panela „Šta tradicija–zaostavština znači za...“ za koji su uvodne napomene izneli iz Svetske organizacije Žene u sportu - Rut Maforiza iz Bocvane, Sem Ramsemi, predsednik komisije MOK - Sport i aktivno društvo iz Južne Afrika, Wolfgang Baumann, generalni sekretar TAFISA-e iz Nemačke i Maria Luiza Souza, direktorke za razvoj fiskulture i sporta iz SESC Sao Paola iz Brazila.

Асоцијација Спорт за све Србије

Kongresni izvestilac Marian Ter Haar iz Holandije obratio se svim učesnicima, a voditelj ceremonije - prigodnog oficijelnog programa, koji je u pauzama između govora prezentovao nacionalne tradicije i kulturu zemlje domaćina – Mađarske, bio je Oliver Terek.

U pauzi, Jian Žong Feng, potpredsednik TAFISA-e otvorio je prezentaciju plakata - izložbu postera u Kongresnom centru „Vigado“.

U nastavku Kongresa održan je okrugli sto na temu „Udruženim snagama za značajnost tradicije (zaostavštine)“, sa ciljem sagledavanja postojećih partnerstva i ona koja bi trebalo tek da se uspostave, kako bi se stvorila pozitivna tradicija (zaostavština) u Sportu za sve. Ključni doprinos dali su Wil Norman iz NAJK kompanije, Uwe Kleinert iz kompanije Coca-Cola Nemačka, Suzana Holman iz Evropske komisije iz Belgije, Stefan Rezgen iz kompanije Ball Packaging Europe iz Švajcarske i Sandra Kres zastupnik projekta „Ceo svet igra“ iz SAD-a. Moderator je bila Bae Šiling iz Australije, predstavnik TAFISA-e.

Popodnevni rad odvijao se u odvojenim paralelnim sesijama.

Prva paralelna sesija bila je sa temom „IZA SCENE“ uz moderaciju od strane Jašuo Jamagučija iz TAFISA Japana potpomognut od strane Gabora Gečija sa Univerziteta za fizičko obrazovanje iz Budimpešte, Mađarska.

Prezentovani su sledeći primeri dobre prakse:

- "Tradicija domaćinstava regionalnih višedisciplinarnih -sportskih takmičenja: primer Jugoistočne Azije na igrama u Maleziji" Selina Khoo sa Univerziteta Malaya iz Malezije;
- "Nacionalna Dijagnoza sporta i stvaranje nacionalnog sistema sporta u Brazilu" Maria Luiza Souza, direktorke za razvoj fiskulture i sporta iz SESC Sao Paola iz Brazila;
- "Iskustva sa Olimpijskih igara održanih u Londonu ", Vivien Holt, Poverenik za omladinski sport iz Engleske;
- "Tradicija (zaostavština) sa Letnjih olimpijskih igara za Sport za sve u zemlji u Peking " Minhao Ksi iz Kineske sportske federacije iz Kine.

Potom je usledila rasprava.

Druga paralelna sesija bila je sa temom „Kvalitet na prvom mestu" uz moderaciju od strane Petera Kapustina iz TAFISA-e Nemačke, potpomognut od strane Filipa Milera-Wirta iz UNESCO-a iz Francuske sa temom "Politika kvaliteta".

Prezentovani su sledeći primeri dobre prakse:

- „Razvoj i promocija mogućnosti za fizičke aktivnosti u ranom dobu, Kiparski međusektorski primer“, Clea Hadžistefanou-Papaellina iz Kiparske Sportske organizacije;
- „Iznad granica - Uputstvo i Kvalifikacioni Sistem ", Ágnješ Patonai, Mađarska Asocijacija Sport u slobodnom vremenu;
- „Kvalitet na prvom mestu - Integrisanje različitosti: primer iz UNESCO katedre, IT Tralee", Tereza Konvej, UNESCO katedra za sport, Fizičko obrazovanje, Rekreacija i inkluzije osoba s invaliditetom, IT Tralee, Irska
- "Sport za sve i održivost zdravstvene tradicije - Okvir za aktivne gradove", Džon Marsden, Liverpool, Velika Britanija i Gabriel Mesmer, EVALEO iz Švajcarske.

Potom je usledila rasprava.

Posle pauze organizovano je zanimljivo takmičenje "Let's Test Pest"- *Hajde da testiramo Budimpeštu*- terensko kretanje po mapi uz rešavanje zadataka sa ciljem upoznavanja sa znamenitostima centra Budimpešte. Naša ekipa je učestvovala u takmičenju i ostvarila najbolje vreme.

Drugi radni dan počeo je zajedničkom debatom na temu „Vodeći se primerom“. Govornici su bili Katarina Forde iz CANOC sa Trinidad i Tobagoa, Dr Ditrih Griemejer iz Grönemeyer Instituta za mikro terapiju iz Nemačke, Erika Mikloša i Opera Soprano, bivši atletičari iz Mađarska, Jene Kamuti, predsednik Međunarodnog komiteta fer-pleja iz Mađarske, a moderator je bio Holanđanin Peter Barendse iz TAFISA-e.

Posle pauze održana je TAFISA radionica na temu "Stvaranje sopstvene tradicije " predstavljen je projekat „ Designed To Move - Stvoreni DA SE KREĆEMO“, prezentaciono uputstvo – „Kako koristiti DTM (Designed To Move)", zatim i projekat "Povratite Vaše ulice... povratite Vašu budućnost!" podržan od strane Coca-Cola fondacije. A potom su prezentovane TAFISA Svetske Sport za sve igre 2016. godine u Džakarti, Indonezija.

Moderatori su bili Australijanka Bae Šiling i Francuz Žan-Fransoa Loren iz TAFISA-e. Popodnevni rad odvijao se u odvojenim paralelnim sesijama.

Prva paralelna sesija bila je sa temom „Tradicija za ceo život “ uz moderaciju od strane Izraelca Herzela Hagaya iz TAFISA potpomognut od strane Silvije Perenji, Univerzitet u Debrecenu, Mađarska, Prezentovani su sledeći primeri dobre prakse:

- " Danska vizija kako da građani postanu više fizički aktivni " Preben Staun, Nacionalni Olimpijski komitet i Sportska konfederacija iz Danske;
  - „Svetska Badminton Federacija Razvoj i Sport za sve" „ Davanje prilike svoj deci da se igraju " Ian Wright iz Svetske Badminton Federacije iz Malezije;
  - "Strategije za promociju vežbanja u Tajvanu: Primena potencijala za unapredjenje", Hank JWO sa Nacionalnog Tajvanskog Univerziteta iz Kineskog Tajvana;
  - " Šta tradicija znači za moj sport" Etele Baret, Mađarska Kanu Federacija iz Mađarske.
- Potom je usledila rasprava.

Druga paralelna sesija bila je sa temom „Upoznaj svoje korene " uz moderaciju od strane Iranke Mitra Rouhi Dehkordi iz TAFISA-e, potpomognute od strane Francuza Žan-Fransoa Lorena iz TAFISA-e.

Prezentovani su sledeći primeri dobre prakse:

- „Napad sa mora - Novi pristup promovisanju fizičke aktivnosti i igre u društvu", Finn Berggren, Gerlev Park za igru iz Danske;
- „Novi pristup - Regionalni centar TAFISA TSG" Ravi Sahu, HVP Mandal Amravati iz Indije;
- „ Ujedinjenje multi – kulturalne zajednice kroz tradicionalne sportove" Iskandar Zulkarnain FORMI iz Indonezije;
- „Kako promovisati tradicionalne sportove kroz marketing događaje - Evropske Igre 2018" Ana Johum de Vris, Sport Frysland iz Holandije.

Potom je usledila rasprava.

Posle pauze pristupilo se registraciji delegata za Generalnu Skupštinu TAFISA-e. U skladu sa predloženim dnevnim redom održan je ovaj skup.

Treći radni dan počeo je sa zajedničkom debatom u formi Svetskog kafea: „Tradicija za ceo život" – Model ljudskih potencijala uz uvodne napomene od strane Ričarda Bejlja iz Velike Britanije.

Nakon pauze nastavio se rad u paralelnim sesijama.

Prva paralelna sesija bila je sa temom „Vodeći se primerom“ uz moderaciju od strane Grka Denisa Karakasisa iz TAFISA-e potpomognut od strane Nevene Vukašinić (Srbija) i Paolo Emilio Adami-a (Italija) iz ENGSO mladih;

Prezentovani su sledeći primeri dobre prakse:

- "Pokret aktivne dece - slučaj Makao" Ahmed dr DILSAD sa Univerziteta Makao iz kineskog Makaoa;
  - "Buđenje Australije" Hon. Brian Dixon, iz organizacije “Živi život“ iz Australije;
  - "Stavovi muških studenata koledža prema fizičkim aktivnostima i nastavni plan i program fizičkog vaspitanja-obrazovanja " Mohamed Hamdan Hashem, Univerzitet Kralj Fahd iz Saudijske Arabije;
  - "Istraživanje i razvoj Sporta za sve u mađarskom univerzitetskom sportu", Mózes Székely.
- Potom je usledila rasprava.

Druga paralelna sesija bila je sa temom "Trajno nasleđe u gradskom okruženju" uz moderaciju od strane Finca Jorma Savola iz TAFISA-e, potpomognut od strane Katrin Carlile Grad Ričmond iz Kanade; Prezentovani su sledeći primeri dobre prakse:

Асоцијација Спорт за све Србије

- „Izgradnja zelenog grada uz aktivno učešće građana" Amadeu Portilja, grad Guimaraes iz Portugala;
- „Kako postati aktivan grad – grad aktivnosti ", Hüseyin Mutlu Akpinar, gradonačelnik Grada Karšijaka iz Turske;
- „Kako da motivišete zajednicu da bude aktivna" Hugo Alonso, ACES Europe iz Španije;
- „Nacionalni program za aktivan i zdrav život – Izrael Efsharibari “, Šlomit Nir Tor predstavnik Ministarstva kulture i sporta iz Izraela.

Potom je usledila rasprava.

U svečanoj Sali VIGADO CENTRA održana je završna sednica 24. Svetskog Kongresa TAFISA-e sa zaključcima koji su predstavljeni od strane izvestioca Marian ter Haara, NISB iz Holandije. Usledio je izvanredan šou dens performans.

Popodne je rezervisano za besplatno razgledanje grada autobusom po principu Hop on / Hop off.

Ceremonija svečanog zatvaranja 24. Svetskog kongresa TAFISA-e održana je u Budapest Marriott Hotelu. Dodeljena su priznanja TAFISA-e zaslužnim organizacijama i pojedincima.

Upućena je pozivnica za naredni 25. Svetski kongres TAFISA-e 2017.godine, koji će se održati u Južnoj Koreji.

***

Kongres je posvedočio opštoj tranziciji ka uključenosti, razvoju, neagresivnom pristupu i širenju bazičnog sporta; postizanju globalne sreće i zdravlja kroz aktivan život, saradnju i autentičnost. Jednom je Nelson Mendela rekao: „Sport ima moć da promeni svet“ i ovo je istina kako tada tako i danas u modernom, digitalnom i složenom svetu.

Sport možemo da koristimo kao sredstvo za ostvarenje cilja, a to je da se uspostavi balans između sveta koji je orijentisan na standardizaciju i ekonomske vrednosti ka jednom svetu društvenih vrednosti kako bi se stvorila mogućnost zajedničkog vežbanja za ljude koji imaju mnogo i ljude koji imaju jako malo. Kroz sport bez granica možemo da pokrenemo društvene linkove, sa posebnom pažnjom na one koji su jako daleko od svojih voljenih ili oštećene od strane rata, nasilja ili gubitka integriteta. Sport danas može pridodati vrednost izbeglicima u Evropi ili bilo gde u svetu.

Izazovi koji su prihvaćeni i zaključci koji su doneti na ovom Kongresu mogu da se svedu u sledećih 10 tačaka:

- 1. Stimulacija bazičnog sporta je stvar porodice i stvar uključenja majki i njihovih ćerki.**
Uključujući majke, učite ih kako da se igraju sa svojom decom a to znači učiti ih životu., Naučiti muškarca znači naučiti individuu, ali naučiti ženu znači naučiti celu naciju“. Njihovu ulogu multiplikatora ne treba potcenjivati.
- 2. Obrazovanje je neophodno.**
Fizička aktivnost nam pomaže da ostanemo povezani sa dušom i telom, i takođe nam pomaže da se osetimo povezanim sa ostalim ljudima, to je fundamentalna nit u ljudskom životu. Sport treba da pristupi deci u celosti. U današnje vreme deca masovno napuštaju sport jer im se ne dopada preterani takmičarski aspekt.
- 3. Razmišljaj Globalno, deluj lokalno**
Sport nam omogućava da kroz iskustvo osetimo povezanost sa različitim stvarima i ljudima. Kroz ambiciju širenja poruke bazičnog (grassroots sport) i sporta za sve, kao i njihove primene u praksi, trebalo bi da budemo otvoreni prema svima. Ne postoji jedan recept za to. Moramo da budemo veoma strpljivi u lokalnom kontekstu i imati to na umu kada se zalažemo za sport. *Design to Move* i *Nacionalna nedelja sporta* su upravo to-okvir, strategija koja povezuje na svetskom nivou i ostvaruje veliki uticaj, a ujedno zadovoljava potrebe na lokalnom nivou.
- 4. Magična različitost.**
Znamo da tradiconale forme mogu da vode ka novim idejama. Ukoliko objedinimo sve naše različitosti možemo da proširimo saradnju sa organizacijama i kulturnim inicijativama, da uvećamo mrežu i učinimo sportske događaje elastičnim.
- 5. Širenje mreže**
Zapamtite da uvek gradite mrežu oko sporta i nalazite partnere i izvan sporta. Moramo da se otvorimo ka drugim domenima kao što je zdravlje, edukacije, radni prostori, itd.
- 6. Višeslojnost**
Višeslojni pristup zahteva da se koriste svi nivoi strategije. Da se nadgledaju rezultati i uticaj, veze i dinamika razvoja. Mora se uključiti istraživanje i nalazi na svim nivoima. Sve zajedno daće nam bolje argumente i čvrstu priču o uticaju koje imaju naše aktivnosti.
- 7. Dijalog, komunikacija i slušanje**
Radi se pre svega o povezanosti: komunikacija i interakcija. Neophodno je da pozovemo više ljudi da uzmu učešće, mladi, devojke i žene-da zaista uzmu učešće u dizajniranju igara za budućnost.
- 8. Novac, vreme/volonterizam**
Nije uvek problem u novcu. Moraju se motivisati ljudi na volonterizam. Povezati prave ljude, pogotovo u lokalnim zajednicama, one koji poznaju materiju i koji mogu motivisati i druge da se priključe voloniranju. Dugoročna vizija je mnogo bitnija od samog novca.
- 9. Više igre manje standardizacije**
Ova tačka se tiče svih aktivnosti, politika i istraživanja. Projekat „Recall: Games of the Past-Sport for Today“ (Podsetnik: Igre prošlosti-sport za danas) je sjajan primer za nove ideje kako možemo iskoristiti tradicionalne sportove i igre i da ih prilagodimo savremenim okolnostima.
- 10. Pridruži se ostalim snagama**
Jaka i temeljna partnerstva uspeli smo da izgradimo u kulturi, plesu i tradicionalnim igrama. S političke tačke gledišta određen profit može da se stvori kroz zdravlje, edukaciju, radna mesta, škole, itd. Ali istovremeno moramo da budemo kritični i obazrivi da se sport ne bi zloupotrebio. Moramo se držati suštinskih vrednosti sporta!

Асоцијација Спорт за све Србије

Detaljne informacije o Kongresu i temama možete pogledati na:

<http://www.tafisaworldcongressbudapest.com/hu/abstracts/abstracts+4.html>

Izveštaj pripremio:
mr Jezdimir Marsenić
Žarko Gvero
Prof. Dr Dušan Mitić

